

Steagul ROSU

ORGAN AL COMITETULUI MUNICIPAL PETROSANI AL P.C.R.
ȘI AL CONSILIULUI POPULAR MUNICIPAL

ANUL XLIV, NR. 11 083

JOI, 3 MAI 1988

4 PAGINI — 60 BANI

Document programatic de inestimabilă valoare teoretică și practică, EXPUNEREA CU PRIVIRE LA UNELE PROBLEME ALE CONDUCERII ACTIVITĂȚII ECONOMICO-SOCIALE, ALE MUNCII IDEOLOGICE ȘI POLITICO-EDUCATIVE, PRECUM ȘI ALE SITUAȚIEI INTERNAȚIONALE, prezentată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, în cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 29 aprilie constituie un inestimabil ghid de acțiune pentru întregul partid, pentru întregul nostru popor în vederea îndeplinirii neabătute a programului de construcție socialistă în țara noastră. Adoptate de Comitetul Politic Executiv ca teze ale viitoarei plenary a C.C. al P.C.R., orientările, indicațiile și ideile cuprinse în expunerea secretarului general al partidului sînt un îndreptar clar pentru activitatea practică, de zi cu zi, a fiecărei organizații de partid, a organelor de conducere colectivă, a comunităților și tuturor oamenilor muncii.

Ziarul nostru va insera o amplă dezbateră a problematicii continute de expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, dînd astfel posibilitatea cititorilor, activiștilor de partid, cadrelor de conducere, oamenilor muncii din Valca Jiului de a se exprima asupra modalităților de muncă și acțiune pe care le vor folosi la locul de producție în lumina importantului document.

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale

Stimați tovarăși,

Ținînd seama de felul în care se desfășoară activitatea de realizare a planului și a programelor de dezvoltare economico-socială, precum și de unele probleme și schimbări din viața internațională, consider necesar să discutăm, pe scurt, despre aceste probleme în Comitetul Politic Executiv, urmînd ca, pe baza concluziilor la care vom ajunge, să pregătim o dezbateră mai largă, într-o plenară a Comitetului Central al partidului.

Pe ansamblu, putem spune că activitatea de realizare a planului cincinal, a programelor pe ramuri și subramuri ale economiei naționale se desfășoară, în general, cu rezultate pozitive — deși se manifestă o serie de lipsuri, o serie de greutăți în diferite sectoare de activitate.

Avînd în vedere aceasta, consider că este necesar să analizăm mai temeinic unele probleme ale conducerii și planificării economico-sociale, în vederea stabilirii măsurilor necesare pentru perfecționarea întregii noastre activități, în concordanță cu hotărârile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului. Trebuie să pornim de la concluzia că linia generală și strategia dezvoltării sînt pe deplin juste, corespund așteptărilor obiective, legităților generale, cât și necesităților și posibilităților dezvoltării patriei noastre.

Avem, în general, un plan cincinal și programe pe ramuri și subramuri care asigură o dezvoltare armonioasă a întregii noastre societăți și care au în vedere lichidarea unor disproporții și asigurarea unei dezvoltări echilibrate a tuturor sectoarelor de activitate.

Cred că, pe baza rezultatelor pe care le avem în primul doi ani ai cincinalului și în primele luni ale acestui an, putem spune că planurile și programele corespund pe deplin realităților economico-sociale, cerințelor progresului și dezvoltării, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a societății noastre socialiste. Ele corespund și posibilităților poporului nostru și necesităților de ridicare continuă a gradului de civilizație, a dezvoltării forțelor de producție, a științei, învățămîntului, culturii și de creștere a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Cu toate acestea, așa cum am menționat, se mai manifestă o serie de lipsuri și greutăți în diferite sectoare de activitate. Realizările nu sînt pe măsura potențialului tehnico-material și nici a eforturilor pe care poporul nostru le face, sub conducerea partidului.

Aceasta înseamnă că în conducerea și organizarea activității se manifestă încă serioase minusuri. De altfel, am mai discutat despre aceasta, inclusiv la ultima plenară a Comitetului Central și în unele ședințe ale Comitetului Politic Executiv, dar, după părerea mea, nu s-au tras în mod corespunzător toate concluziile pentru a lua măsurile necesare în vederea perfecționării activității de conducere, de planificare în toate domeniile de activitate. Încă nu putem fi mulțumiți cu modul în care centralele și întreprinderile își îndeplinesc rolul pe care îl au în întreaga noastră activitate economico-socială. Aceasta datorită și felului în care conducerea acestora — ale centralelor și unităților economice — își îndeplinesc atribuțiile, dar și modul cum organele centrale continuă să subaprecieze, și, de fapt, să țină într-un anumit fel, sau să împingă la o parte, centralele în îndeplinirea atribuțiilor lor. Aceasta înseamnă, practic, o anumită neînțelegere a principiilor democratice de conducere, a autoconducerii, autogestunii, autofinanțării, a rolului organismelor democratice, dar și o anumită neîncredere în capacitatea conducerii acestor organisme în soluționarea problemelor, și după părerea

mea, o supraapreciere a capacității organelor centrale, care consideră că pot să soluționeze mai bine problemele decît să ajute centralele, conducerile centralelor și întreprinderilor.

Practica, experiența îndelungată, de aproape 20 de ani, pe care o avem în funcționarea sistemului democrației muncitorești-revoluționare, a autoconducerii și autogestunii, demonstrează cu putere faptul — așa cum am discutat nu o dată — că nu mai este posibil ca activitatea complexă a economiei naționale, a dezvoltării societății să fie rezolvată numai de aparatul central, neglijîndu-se organele democratice din unități. Sistemul democratic pe care noi l-am creat pornește de la o îmbinare armonioasă a rolului organelor centrale, a planului național unic de dezvoltare economico-socială cu creșterea răspunderii și atribuțiilor centralelor, întreprinderilor, a organismelor democratice, în elaborarea și îndeplinirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Este necesar să tragem toate concluziile și să aplicăm mai ferm hotărârile și principiile, legile țării pe care le avem în această privință și care și-au dovedit pe deplin justetea și eficacitatea!

Oricît de bine ar lucra un funcționar sau un grup de funcționari din C.S.P., dintr-un minister sau altul nu pot să rezolve problemele multiple care sînt jos, în întreprinderi, în centrale și care trebuie să fie soluționate cu participarea largă a tuturor specialiștilor, a organelor de conducere colectivă, a oamenilor muncii din fiecare unitate.

Avem stabilit un cadru bun privind sistemul de planificare. Trebuie însă să facem ca el să funcționeze cu maximum de eficiență. Nici Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale nu funcționează în cele mai bune condiții. Subliniez aceasta întrucît este necesar să luăm măsuri hotărîte pentru ca organismele pe care le-am creat să își desfășoare în mod corespunzător activitatea și să se renunțe la sistemul birocratic, administrativ în activitatea de planificare și conducere. Multe probleme, inclusiv dintre cele care au apărut în ultimele luni, sînt rezultate neaplicării ferme a principiilor de conducere și planificare pe baza autoconducerii, autogestunii, de funcționare cu întreaga răspundere a organismelor democratice. Aceasta privește și ministerele, care continuă, de fapt, în multe privințe, să acționeze în stilul vechi, după practicile vechi, nu s-au debarasat și nu au trecut la aplicarea în viață a unui nou stil de muncă.

În toată această activitate trebuie să pornim de la hotărârile Congresului al XIII-lea, ale Conferinței Naționale, de la prevederile generale ale politicii partidului nostru privind rolul determinant al științei și învățămîntului în întreaga dezvoltare economico-socială. Trebuie realment să tragem toate concluziile din ceea ce am stabilit, că întreaga dezvoltare de construcție socialistă nu se poate realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, în general, a legării strînse a științei cu învățămîntul și cu producția, a ridicării continue a nivelului de cunoștințe tehnico-profesionale ale tuturor oamenilor muncii.

Avem rezultate bune și în domeniul acestor activități — dar, pornind de la rolul determinant al științei în întreaga dezvoltare, consider că trebuie să mai aducem îmbunătățiri în ce privește participarea organelor și organismelor științifice, începînd cu Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie, la elaborarea planurilor și programelor de dezvoltare. Avem reglementări bune, există o participare, în general, activă, dar consider că, în calitate de organism de coordonare a

activității științifice generale, C.N.S.T.-ul trebuie să îndeplinească, la rîndul său, împreună cu C.S.P.-ul, mai activ, rolul de secretariat al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Aceasta înseamnă că toate planurile și programele trebuie să fie neapărat întocmite — nu numai în partea de cercetare, ci în întregime, în toate problemele — în strînsă colaborare, de aceste două organisme, împreună cu celelalte organisme ale noastre, și prezentate Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — ca organ suprem de planificare și conducere a activității economice și sociale — Comitetului Central și, în mod corespunzător, Comitetului Politic Executiv.

De asemenea, apare necesar ca Academia Republicii Socialiste România, academiile de specialitate și institutele centrale și, în general, institutele de cercetare, să participe mai efectiv la activitatea de conducere a ministerelor, a centralelor, a diferitelor unități economico-sociale, în așa fel încît nu numai să afirmăm, dar și să punem în practică, în toate domeniile, implicarea activă a științei, a cercetării în întreaga dezvoltare — inclusiv la elaborarea și realizarea planurilor, a politicii generale de dezvoltare a patriei noastre. Va trebui să acordăm mai multă atenție îndeplinirii programelor de cercetare și, mai cu seamă, introducerii mai rapide în producție a cuceririlor științifice și tehnicii moderne în toate domeniile. Avem, repet, rezultate bune, dar, ținînd seama de ritmul rapid al dezvoltării științei și tehnicii, al înnoirii produselor, trebuie să fim mult mai insistenți și să lichidăm rămășițele în urmă în acest domeniu.

Obiectivele strategice de dezvoltare a societății noastre, de trecere în acest cincinal la un nou stadiu — de țară socialistă mediu dezvoltată — de realizare, pînă în anii 2000, a Programului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de creare a condițiilor pentru afirmarea largă a principiilor comuniste de muncă și viață dau o perspectivă largă, minunată privind progresul patriei noastre. Pornind de la acestea, trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru a asigura îndeplinirea neabătută a planului cincinal actual, care are un rol hotărîtor — așa putea spune — pentru dezvoltarea noastră pînă în anul 2000.

Este necesar să fie bine înțelese hotărârile Congresului al XIII-lea privind trecerea de la dezvoltarea extensivă la dezvoltarea intensivă, la realizarea unei noi calități în toate domeniile vieții economico-sociale.

Se impune, în acest sens, să acordăm mai multă atenție îndeplinirii programului de organizare și modernizare a activității de producție, cât și a programului privind normarea economico-financiară, cu toate prevederile lor. Trebuie să spunem deschis că avem anumite rămășiți în urmă foarte serioase, iar în unele sectoare se lucrează formal și nu se are în vedere realizarea, în timpul stabilit, a tuturor măsurilor care trebuie să asigure modernizarea și perfecționarea întregii noastre activități, cât și așezarea fermă a producției pe baza autoconducerii, autogestunii, autofinanțării, cu tot ceea ce prevede aceasta.

Este necesar, deci, să analizăm mai temeinic munca noastră, a Comitetului Central, a Comitetului Politic Executiv, a Guvernului, Consiliului de Stat și a celorlalte organe pentru creșterea răspunderii acestora în raport cu rolul și atribuțiile pe care le au în societatea noastră, dar și cu necesitatea creșterii răspunderii personale a fiecărui activist de partid și de stat.

Trebuie să facem să fie bine înțeles că răspunderea colectivă a organelor de conducere nu înlocuiește și nu poate înlocui, sau nu trebuie să înlocuiască, răs-

punderea individuală, pentru că fiecare dintre activiștii noștri, din cadrele de conducere care este membru al unor organe de conducere, are și răspunderi directe, nemijlocite în diferite sectoare — și trebuie să le îndeplinească în mod corespunzător, să raporteze și să răspundă în fața organelor de conducere de activitatea sa. Aceasta presupune să aplicăm mai ferm prevederile Statutului partidului, ale legilor țării, ca, periodic, fiecare activist, indiferent de funcție, să raporteze în fața organelor de conducere, a Comitetului Central, a Comitetului Politic Executiv, a Consiliului de Stat, a guvernului și celorlalte organe democratice de felul cum își îndeplinește răspunderile încredințate.

Trebuie să arăt deschis că nu am putea spune că aceste principii de conducere, foarte importante, funcționează așa cum ar trebui, nici la nivel central și, desigur, ele nu funcționează în mod corespunzător nici la județe, nici la orașe și comune, nici în întreprinderi și instituții.

Dacă vorbim de îmbunătățirea conducerii, consider că trebuie să pornim de la o mai bună repartizare a cadrelor, a muncii, dar și de la întărirea controlului și a raportării și, deci, a tragerii la răspundere a fiecăruia în domeniul său de activitate. Numai critica și autocritica nu sînt suficiente! Fără îndoială, critica și autocritica constituie factori importanți în conducerea democratică, în perfecționarea sistemului de conducere; dar autocritica are valoare numai atunci cînd din ea s-au tras concluziile respective și se acționează pentru înlăturarea lipsurilor și, într-adevăr, se constată că s-au înlăturat lipsurile din munca fiecărui activist de partid sau de stat. Același lucru și în ce privește critica. Noi, este adevărat, criticăm mult, dar am impresia că nu tragem întotdeauna concluziile și nu luăm și măsurile necesare cînd se constată că lucrurile nu se soluționează, nu s-au îmbunătățit. Trebuie să spun că am impresia că la unii activiști s-a creat o anumită mentalitate „o să mai fiu criticat, o să îmi mai recunosc greșelile, o să mai îmi iau niște angajamente și cu asta totul s-a terminat!”. Or, aceasta nu este un spirit revoluționar, o înțelegere revoluționară, comunistă a conducerii și a rolului criticii și autocriticii și nu are nimic cu democrația muncitorească-revoluționară. Dimpotrivă, acest fel de a înțelege este opus și dăunează dezvoltării democrației muncitorești-revoluționare.

Este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru creșterea răspunderii, întărirea ordinii și a disciplinei în muncă, în toate domeniile de activitate. Trebuie să fie bine înțeles că sistemul larg democratic pe care-l avem nu trebuie să slăbească, să diminueze în nici un fel ordinea, disciplina; dimpotrivă, presupune o creștere și mai puternică a spiritului de răspundere de sus pînă jos în fața partidului, a poporului. Aceasta, se poate spune, reprezintă o cerință de importanță deosebită a democrației de partid, a democrației muncitorești-revoluționare în general.

Trebuie să pornim de la necesitatea întăririi rolului organelor de stat și al organismelor democratice în spiritul principiilor centralismului democratic, al conducerii întregii activități pe baza planului, a planurilor unice de dezvoltare economico-socială, a întregii noastre activități. Să îmbinăm în mod armonios activitatea organelor de stat cu aceea a organismelor democratice, creînd condițiile corespunzătoare participării maselor populare, a întregului popor la conducerea întregii societăți, la faurirea în mod conștient de către poporul însuși a destinelor sale, a viitorului său, a socialismului și comunismului!

(Continuare în pag. 2-3)

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

Avem un sistem larg democratic — consiliile muncitorești, organisme județene, consiliile naționale pe domenii, congrese și conferințe naționale periodice, care, în cei aproape 20 de ani de funcționare, și-au dovedit pe deplin justetea și superioritatea. Trebuie să acționăm pentru perfecționarea în continuare a activității acestora pentru ca, începând cu adunările generale ale proprietarilor, producătorilor și beneficiarilor, cu consiliile oamenilor muncii și celelalte organisme, să se asigure dezbaterile largă a problemelor, stabilirea măsurilor în vederea realizării în viață a tuturor programelor și hotărârilor.

Trebuie să facem ca adunările generale, consiliile oamenilor muncii să aibă un rol mai activ și în activitatea de întărire a răspunderii tuturor oamenilor muncii, a ordinii și disciplinei în toate unitățile economico-sociale. Adunările generale trebuie să dezbate nu numai problemele întreprinderii, dar și activitatea proprie a oamenilor muncii, să tragă la răspundere pe acei membri ai colectivului respectiv care, prin munca și prin manifestările lor, dăunează colectivului și întregii activități.

Consider că este necesar să îmbinăm mai bine activitatea organelor de stat cu cea a organismelor democrației muncitorești-revoluționare în adoptarea tuturor hotărârilor și legilor, în elaborarea polițiilor interne și externe a patriei noastre.

Numai așa organismele democrației muncitorești-revoluționare își vor îndeplini pe deplin răspunderile mari pe care le au în societatea noastră socialistă. În general, avem un sistem larg democratic, care răspunde etapei de dezvoltare în care ne aflăm. Am pornit și pornim de la faptul că socialismul îl realizăm cu poporul, pentru popor, că dezvoltarea continuă a democrației muncitorești-revoluționare constituie un factor esențial pentru făurirea cu succes a socialismului și comunismului, pentru înaintarea patriei noastre în dezvoltarea sa economico-socială, în ridicarea bunăstării generale a poporului, în întărirea independenței și suveranității țării.

Se impune să aplicăm ferm noul mecanism economic, bazat pe autoconducere și autogestiune.

Trebuie să acordăm mai multă atenție — așa cum am menționat încă de la început — bunei funcționări a centralelor și întreprinderilor și să trecem cu hotărâre, lichidând orice fel de reținere, la întocmirea planurilor de dezvoltare pe centrale, întreprinderi urmărind, desigur, ca organismele de conducere ale acestora să pornească de la folosirea în întregime a capacităților de producție, a bazei tehnico-materiale, a forței de muncă de care dispun.

Este, de asemenea, necesar să fim mai insistenți, sau mai exigenți, în îndeplinirea politicilor de cadre, în general, și a activității de perfecționare a cunoștințelor acestora, de ridicare a nivelului lor științific, tehnic, profesional și politic. Am discutat despre aceste probleme la plenara Comitetului Central. Consider însă că este necesar, în această privință, să trecem la aplicarea fermă a prevederilor statutului în ce privește cadrele pe linie de partid, a prevederilor legilor țării pentru cadrele pe linie de stat. În promovarea cadrelor să trecem la aplicarea fermă a concursului pentru ocuparea posturilor, a funcțiilor de conducere, dar și a concursurilor în întreprinderi, pentru trecerea de la o categorie la alta, pentru ridicarea nivelului de calificare al muncitorilor. Să aplicăm mai ferm principiul rotației și perioade de încercare sau de probă pe care o avem prevăzută atât pentru cadrele de partid, cât și de stat, în toate domeniile. Dar, mai cu seamă — repet — trebuie să acordăm mai multă atenție ridicării nivelului de cunoștințe, începând cu cadrele de partid, nu numai unele cunoștințe generale, ci cunoștințe legate de nivelul actual de dezvoltare a societății, a științei, a tehnicii. O atenție deosebită trebuie să acordăm înțelegerii problemelor economice, problemelor conducerii și tuturor celorlalte probleme care sînt esențiale pentru ca activității, cadrele de partid și de stat să-și poată îndeplini în bune condiții răspunderile ce li se încredințează. Vreau să spun deschis — am impresia că nu facem tot ceea ce trebuie, că avem multe sectoare în care continuăm să numim oameni care nu cunosc bine problemele și nu pot, din această cauză, să asigure conducerea și soluționarea în mod corespunzător a sarcinilor încredințate.

Avem hotărâri bune. Consider însă că trebuie neapărat să asigurăm îndeplinirea

rea lor. Începând de la Comitetul Central și Comitetul Politic Executiv, fiecare trebuie să înțeleagă că trebuie studiat, studiat continuu, trebuie învățat! Ceea ce spunem tineretului e valabil pentru toți: învățați, învățați și iar învățați! Nu se poate asigura o conducere corespunzătoare fără înțelegerea schimbărilor care au loc continuu în societate, în lume, în dezvoltarea forțelor de producție, a științei, culturii, a cunoașterii universale.

În activitatea de creștere a rolului centralelor și întreprinderilor cred că este necesar să adoptăm măsuri mai bune în ce privește dezvoltarea întrecerii și competiției între întreprinderile din aceeași ramură și din alte sectoare. Să înlăturăm uniformitatea, anonimatul, prezentînd produsele ca un tot pe ramură și să trecem la prezentarea acestora, cum se spunea pe timpuri, cu marca fabricii! Noi avem în diferite sectoare — hai să încep cu bunuri de consum — zeci de întreprinderi de același fel, dar, practic, pe piață apare stofă, apar confecții, alte produse fără a se ști de cine sînt produse și, din păcate, nu întotdeauna de calitate corespunzătoare. Aceasta este valabil și în construcția de mașini, și în industria alimentară, practică în toate sectoarele. Trebuie să organizăm mai bine întrecerea între întreprinderi pentru o producție de înaltă calitate.

Avem zeci de unități ce produc fire și fibre, zeci de unități de țesătorii, de confecții, de tricotate, de industrie alimentară, de conserve, de mezeluri, fabrici de pâine, de alte produse pentru consum. De altfel, recent am și discutat despre necesitatea îmbunătățirii calității plinii în București. Este deci necesar să lichidăm uniformitatea, prezentarea generală a produselor și să trecem la dezvoltarea competiției și la prezentarea produselor care să facă cinste colectivului respectiv. Fără îndoială, aprecierea generală reprezintă un lucru foarte important; dar realizarea produselor mai bune trebuie să aducă și anumite avantaje colectivului care dă producții mai bune, din toate punctele de vedere. În întrecere și competiție pe primul plan trebuie să punem calitatea, reducerea consumurilor materiale, a cheltuielilor, creșterea productivității muncii, eficiența, rentabilitatea și toate celelalte criterii care se cer pentru a măsura un produs sau altul. Avem întrecerea socialistă, dar vreau să spun deschis că, după părerea mea, ea a devenit puțin formală. Se iau ca bază unii indicatori generali — niște punctaje — și citeodată ocupă locul I sau II întreprinderi ce nu realizează producție care să le dea acest drept, dar au întrunit alți indicatori generali care au dus la întreprinderea respectivă pe aceste locuri. Or, criteriul fundamental trebuie să fie calitatea și eficiența producției. De aici trebuie să pornim.

Aceasta presupune și o îmbunătățire a sistemului de desfășurare a întrecerii socialiste. Introducerea unor criterii noi, de competiție între întreprinderi și de prezentare a produselor cu marca întreprinderii, a colectivului care le realizează și cu stabilirea unor avantaje corespunzătoare prevederilor legii pentru cei care lucrează mai bine din toate punctele de vedere. Activitatea colectivului de oameni ai muncii trebuie să se reflecte cu putere în produsele realizate. Muncitorii, întregul personal să poată, într-adevăr, să fie mîndri cînd produsele lor vin pe piață sau merg în străinătate și sînt apreciate ca bune. Trebuie să spun că am fost plăcut impresionat cînd în multe țări, unele vizitate chiar recent, s-a apreciat că produsele românești sînt bune. Desigur, avem produse bune, dar avem și unele mai slabe și avem mult de făcut, problema calității fiind o problemă permanentă. Mereu trebuie să ridicăm nivelul calității, al eficienței, cu tot ceea ce cuprinde aceasta.

Să se aplice mai ferm principiile socialiste de retribuție în strînsă legătură cu rezultatele muncii, atât personale, dar și cu rezultatele generale ale unității.

Noi am introdus principiul acordului global. Acolo unde îl aplicăm ferm avem rezultate foarte bune și trebuie să facem astfel încît să funcționeze real și nu statistic, pentru că dacă luăm statistica 95 la sută funcționăm pe acordul global. Dar realitatea nu este chiar așa! Acordul global nu se aplică în mod corespunzător peste tot. Mai există și un alt fenomen pe care trebuie să-l avem în vedere: o anumită neglijare a rezultatelor generale ale întreprinderii. Or, noi trebuie să legăm ferm acordul global de rezultatele fiecăruia în producție, de rezultatele generale ale întregului colectiv, ale unității, pentru că numai în măsura în care întreaga unitate, între-

prinderea va realiza, în bune condiții, planul și produse de înaltă calitate și rezultatele personale vor fi mai bune. Există o strînsă unitate dialectică între cointeresarea materială, între veniturile personale și dezvoltarea generală a întreprinderii și a fiecărei unități.

Este necesar să crească răspunderea colectivă a oamenilor muncii în calitate de proprietari și producători care au în administrare o parte a bogăției întregului popor.

Consider că se impune să avem permanent în vedere că proprietatea socialistă de stat și cooperatistă reprezintă singura bază trainică pentru progresul economico-social și făurirea cu succes a socialismului și comunismului.

După cum este bine cunoscut, în anul construcției socialiste, și îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, bogăția națională a ajuns la circa 5 trilioane lei, din care fondurile fixe reprezintă peste 3,2 trilioane lei. Această creștere a fost posibilă datorită alocării în ultimii 23 ani a circa 33 la sută din venitul național pentru fondul de dezvoltare.

Experiența noastră, dar și a altor state, confirmă justetea legilor obiective ale acumulării și reproducției lărgite.

Iată de ce va trebui să asigurăm și în viitor o repartizare justă a venitului național — pentru fondul de consum circa 70 la sută și pentru fondul de dezvoltare 30 la sută. Experiența mondială, dar și a noastră proprie arată că pentru a dispune de mijloacele necesare acumulării se impune ca o necesitate obiectivă reducerea substanțială a cheltuielilor militare.

Creșterea continuă a bogăției naționale, în primul rînd a fondurilor fixe, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii avansate, repartizarea echitabilă a venitului național reprezintă singura cale pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, pentru întărirea independenței și suveranității României. Aceasta este valabil pentru toate sectoarele economico-sociale.

În domeniul agriculturii, așa atrage atenția asupra necesității de a acorda mai multă preocupare întăririi cooperativelor, a întreprinderilor de stat, a activității lor în general. Am în vedere, de altfel, că va trebui să ne ocupăm mai serios de cuprinderea mai puternică în sistemul socialist al agriculturii a întregii agriculturii, de legare, în cadrul consiliilor agroindustriale, într-o formă de cooperare cu cooperativele sau cu întreprinderile de stat, a întregii țărâni. Va trebui să dezvoltăm în zonele de deal și munte — unde avem pășuni foarte multe și nu sînt folosite în mod rațional — noi ferme de stat sau cooperative și să realizăm — repet — o cooperare largă și cu întreaga țărâni din zonele respective. Să acționăm astfel încît să crească rolul și să se întărească proprietatea cooperatistă și de stat în toate domeniile producției agricole — să asigurăm ca veniturile de bază ale întregii țărâni să fie strîns legate de sectorul socialist al agriculturii.

Va trebui să aplicăm, de asemenea, ferm hotărârile Conferinței Naționale a partidului și ale conferinței consiliilor populare cu privire la sistematizare. Noi trebuie să realizăm măsurile de încadrare în prevederile legii privind suprafața construibilă, să restringem spațiul constructibil. Chiar dacă perioada de realizare a acestor măsuri va necesita un timp mai îndelungat, trebuie să delimităm bine și să nu se mai construiască în nici un fel în afara spațiului constructibil. Apare necesar să reducem cîteva sute de comune prin comasarea lor. De asemenea, este necesar să reducem aproape la jumătate numărul satelor, stabilind pe cele care urmează să rămînă, mărimea lor — și toate noile construcții să se facă numai în aceste localități, urmînd ca, într-o anumită perioadă, să realizăm dezafectarea celorlalte sate. Va trebui, desigur, un timp mai lung, nu este necesar să forțăm lucrurile. Aceasta necesită și mijloace materiale și muncă, dar să le facem în mod corespunzător. În jurul Capitalei, în Sectorul agricol Ilfov va trebui practic să încheiem, în linii generale, sistematizarea în următorii 3-4 ani. În general, în cincinalul acesta trebuie să încheiem măsurile de organizare și trecere la realizarea centrelor agroindustriale, a orașelelor agroindustriale, în cadrul consiliilor agroindustriale. Va trebui să ne mai uităm și la numărul acestor consilii, legat de sistematizarea și de organizarea agriculturii socialiste — și, în raport de aceasta, să facem în așa fel încît, din acest cincinal, să punem

o bază temeinică în fiecare consiliu, urmînd ca pînă în 1995 să avem deja construit bine fiecare centru orașenesc agro-industrial și, în perspectiva anilor 2000, practic, să încheiem organizarea modernă a acestora. În mod corespunzător, și în comunele și satele care vor rămîne, să continuăm activitatea de modernizare a lor, de organizare corespunzătoare, așa cum este stabilit.

Subliniez aceasta pentru că în următoarele luni va trebui ca, în Comitetul Politic Executiv și în plenara Comitetului Central, să adoptăm măsurile și programele necesare de sistematizare și organizare — care constituie o necesitate a dezvoltării socialiste, a îndeplinirii Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate. Acestea vor asigura reducerea și lichidarea chiar a unor deosebiri esențiale între sate și orașe, o tot mai mare apropiere a condițiilor de viață, de muncă ale satelor de oraș și crearea condițiilor necesare realizării unei societăți omogene a oamenilor muncii, care au aceleași năzuințe, aceleași interese de a-și făuri o viață liberă, așa cum o doresc ei.

Stimați tovarăși,

Aș dori să atrag atenția asupra problemelor economico-financiare și mai cu seamă, asupra necesității perfecționării activității organelor financiare, care trebuie să-și schimbe în mod radical activitatea, să-și înțeleagă și să treacă la realizarea rolului foarte important pe care îl au în conducerea economiei naționale și a tuturor sectoarelor, pe baza autoconducerii, autogestiunii și autofinanțării. Este necesar să îmbunătățim activitatea de control economico-financiar, îndeosebi a controlului preventiv, începînd cu organele centrale. Avem, în această privință, un organism special care va trebui și el să-și îmbunătățească activitatea, astfel încît începînd de sus să asigurăm buna funcționare a întregului sistem economico-financiar, controlul preventiv, folosirea rațională, economică a mijloacelor materiale și financiare, inclusiv a forței de muncă, pentru că, pînă la urmă, problemele activității economico-financiare nu se reduc numai la cheltuirea banilor. Forța de muncă reprezintă factorul determinant, hotărîtor și revoluționar al dezvoltării. Asupra acestor probleme va trebui să adoptăm în perioada următoare măsurile care se impun.

Porînd de la aceasta, în spiritul hotărîrilor Congresului al XIII-lea, ale Conferinței Naționale, ale plenarelor Comitetului Central, trebuie să acționăm pentru imunitatea rolului organizațiilor și organelor de partid în toate domeniile de activitate. Trebuie ca ceea ce am discutat pînă acum să stea în centrul activității tuturor organelor și organizațiilor noastre de partid. Îndeplinirea rolului de forță politică conducătoare presupune implicarea activă, cu întreaga răspundere, a fiecărei organizații, a organelor de partid, a fiecărui membru al partidului, în îndeplinirea politicilor partidului, în desfășurarea în cele mai bune condiții a activității din toate domeniile de activitate.

În noua etapă a construcției socialiste și în perspectivă crește și mai mult rolul politic conducător al partidului în toate domeniile activității economico-sociale.

Aceasta impune participarea activă a cadrelor partidului în conducerea tuturor sectoarelor. Partidul nostru comunist și-a asumat răspunderea de a conduce întregul popor pe calea noii orînduirii sociale, spre o viață demnă și liberă!

Partidul nu trebuie să devină un club de discuții generale, ci să acționeze ca centru vital al întregii națiuni.

El trebuie să fie organizatorul și dinamizatorul activității din toate domeniile, care asigură dezvoltarea generală a țării. Partidul, cadrele sale, membrii partidului nu pot să rămînă în afara activității pentru îndeplinirea hotărîrilor și legilor țării.

Comuniștii, cadrele sale principale trebuie să se afle în primele rînduri, în cele mai grele și complexe probleme. Ei nu trebuie să înlocuiască organele de stat și organismele democratice, ci să asigure buna funcționare a acestora avînd întreaga răspundere în fața partidului și poporului.

În activitatea lor, comuniștii, activul și cadrele de partid trebuie să întărească continuu legăturile cu masele de oameni ai muncii, cu întregul popor,

(Continuare în pag. a 3-a)

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. a 2-a)

Orice slăbire a rolului conducător al partidului, neparticiparea directă la realizarea politicilor interne și externe vor duce, mai devreme sau mai târziu, la izolarea de masele populare, la slăbirea partidului, cu grave consecințe pentru făurirea cu succes a socialismului. Într-o experiență mondială a activității partidelor politice demonstrează cu putere faptul acest lucru.

În același timp, este necesar să perfecționăm permanent formele organizaționale, metodele și stilul de muncă ale partidului. Să dezvoltăm continuu democrația internă de partid, critica și autocritica revoluționară.

Este necesar să asigurăm deplină unitate ideologică, politico-organizatorică a partidului.

Să nu uităm niciodată că unitatea partidului constituie garanția supremă a creșterii rolului conducător și înlăturării cu succes a Programului partidului!

Se impune o îmbunătățire radicală a activității sindicatelor. Trebuie să spunem că, după părerea mea, sindicatele — atât cele din întreprinderi, dar mai cu seamă organismele centrale ale sindicatelor — nu și îndeplinesc pe deplin rolul în societatea noastră, trec ușor peste problemele din întreprinderi. Or, ele trebuie să și îndeplinească mai activ atribuțiile pe care le au în sistemul democrației noastre muncitorești-revoluționare, să se ocupe permanent de activitatea întreprinderilor de producție, de problemele sociale ale oamenilor și de orice alte probleme care se ivesc în întreprinderi. Nu este admis ca sindicatele să rămână în afara vreunei probleme care privește viața și activitatea întreprinderilor și repet, acordând o atenție deosebită problemelor sociale. Fără îndoială, aceasta este valabil pentru consiliile oamenilor muncii, dar sindicatelor le revine o răspundere deosebită în această privință și, de asemenea, în activitatea politico-educativă, de pregătire profesională și ridicare a conștiinței revoluționare a oamenilor muncii.

Uniunea Tineretului Comunist, organizațiile de femei, celelalte organizații de masă vor trebui să tragă concluziile corespunzătoare și să asigure îndeplinirea mai bine a rolului pe care îl au în întreaga activitate. În mod deosebit ca atrage atenția asupra necesității ca Uniunea Tineretului Comunist să și intensifice activitatea politico-educativă în rândul tineretului și să adopte o atitudine fermă față de unele manifestări negative, care își fac loc într-un domeniu sau altul. Înainte aveam niște practici bune când Uniunea Tineretului Comunist, organizațiile studențești, adoptau măsuri și exercitau un control, inclusiv asupra comportării tinerilor în societate. Astăzi au cam dispărut aceste preocupări și nu este bine, pentru că formarea și educarea tineretului trebuie să constituie una din preocupările foarte serioase ale organizațiilor de tineret, precum și ale organizațiilor de femei și ale tuturor organizațiilor noastre de partid.

Trebuie să dinamizăm activitatea Frontului Democrației și Unității Socialiste, să ne ocupăm mai mult de Organizația Democrației și Unității Socialiste, care reprezintă o forță puternică și asigură participarea în mod organizat a cetățenilor care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român la întreaga viață politică, sub conducerea organizațiilor de partid.

În structura socială s-au produs și au loc schimbări continue în rolul claselor și categoriilor sociale. Au dispărut cu desăvîrșire vechile clase exploatare — capitaliștii și moșierii — și o dată cu acestea au fost înlăturate pentru totdeauna condițiile de proprietate și materiale pentru existența asupritorilor.

Va trebui să veghem cu toată exigența ca, sub nici o formă, să nu existe condiții pentru exploatarea omului de către om, pentru ca nimeni să nu poată trăi fără muncă sau din munca altuia.

Pe baza dezvoltării forțelor de producție, a proprietății socialiste de stat și cooperatiste a avut loc creșterea puternică a clasei muncitoare, care reprezintă cea mai puternică clasă socială a societății noastre socialiste.

Clasa muncitoare a devenit o clasă nouă de proprietari și producători. A crescut nivelul de cunoștințe profesionale și tehnice al clasei muncitoare, precum și nivelul de cultură generală. Noii muncitori sînt absolvenți ai învățămîntului de 10 ani, iar un număr tot mai mare

sînt absolvenți ai liceului, deci ai învățămîntului de 12 ani. În același timp, în multe specialități lucrează specialiști cu studii superioare.

O dată cu generalizarea învățămîntului de 12 ani, noii muncitori vor fi absolvenți ai liceului de 12 ani. În același timp trebuie să avem în vedere că un număr tot mai mare de specialiști în producție și în alte domenii vor trebui să fie ocupate de muncitori cu studii superioare. De aceea, va trebui să avem în vedere mărirea, în mod corespunzător, a numărului de studenți și de absolvenți.

Schimbări de mare însemnătate s-au produs în rîndurile tărînimii care a trecut pe drumul cooperativizării. A avut loc, de asemenea, creșterea nivelului profesional și de cultură al întregii tărînimii.

Uriașă dezvoltare a forțelor de producție, întreaga dezvoltare economico-socială, creșterea puternică a rolului științei, învățămîntului și a culturii au dus la creșterea puternică a intelectualității provenite din rîndurile clasei muncitoare, ale tărînimii și altor categorii sociale muncitoare, dar mai cu seamă la ridicarea nivelului științific, tehnic și cultural al intelectualității, care reprezintă o puternică forță de producție, în întreaga viață socială.

Unitatea indisolubilă a clasei muncitoare, tărînimii, intelectualității și a celorlalte categorii sociale muncitoare reprezintă temelia de granit a orînduirii noastre socialiste.

În procesul revoluției de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate se va accentua procesul de ridicare a nivelului de cunoștințe și pregătirea politico-educativă a tuturor claselor și categoriilor sociale.

Procesul de apropiere și omogenizare a claselor și categoriilor sociale va avea loc pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii, a conlucrării tot mai strînse în procesul de producție, de ridicare a întregii societăți pe noi culmi de progres și civilizație.

Acest proces legitim revoluționar, va duce treptat, dar inevitabil, la întărirea unității și omogenizării clasei muncitoare, tărînimii, intelectualității, a celorlalte categorii sociale, care în cadrul diviziunii sociale a muncii vor forma un popor unic muncitor, constructor conștient al-destinelor sale, al celei mai drepte orînduirii din cîte a cunoscut omenirea — comunismul.

În anii construcției socialiste, îndeosebi după Congresul al IX-lea, am realizat un nou sistem juridic, am întărit și dezvoltat legalitatea socialistă.

După Congresul al IX-lea am lichidat cu desăvîrșire urmările gravelor încălcări ale legalității și ale abuzurilor care au avut loc la începutul anilor '50.

Este necesar să asigurăm buna funcționare a sistemului juridic, a consiliilor de judecată, în care oamenii muncii au rolul hotărîtor, să întărim ferm legalitatea socialistă.

Să veghem ca nimeni să nu fie judecat și pedepsit pe nedrept, dar, în același timp, nimeni care încalcă legile țării, interesele poporului să nu rămână ne judecat și nepedepsit.

Legalitatea, umanismul revoluționar impun o atitudine fermă față de cei ce nesocotesc interesele generale ale societății socialiste.

Va trebui să asigurăm ca toate organele de securitate și miliție să se afle permanent sub controlul organelor de partid, să răspundă în fața partidului și a poporului pentru acțiunile lor.

De asemenea, procuratura și tribunalele, toate organele de justiție trebuie să răspundă pentru activitatea lor în fața partidului și poporului.

Aceasta constituie cea mai sigură garanție că nu se vor mai comite abuzuri, că se va respecta legalitatea revoluționară și reprezintă, totodată, o cerință a democrației muncitorești-revoluționare.

Deci, pe ansamblu, consider că se impune să facem o analiză mai temeinică a întregii activități organizatorice, de conducere, pentru a adopta măsurile necesare în concordanță cu noile cerințe, cu noua etapă a construcției socialiste în patria noastră.

Stimați tovarăși,

În acest cadru, aș dori să mă refer succint la activitatea ideologică și politico-educativă. Avem fără îndoială rezultate bune și în acest domeniu. De altfel, ceea ce am realizat în toate domeniile de activitate este și un rezultat nemijlocit al activității ideologice și po-

litico-educative. Dar, așa cum am apreciat la Conferința Națională și la recenta plenară a Comitetului Central al partidului, se manifestă o anumită rămînere în urmă. Am înaintat mult în domeniul dezvoltării forțelor de producție, al dezvoltării generale, dar nu în aceeași măsură am asigurat ridicarea nivelului politico-ideologic, al conștiinței revoluționare.

Va trebui să acționăm în așa fel ca, într-o perioadă scurtă, să lichidăm această stare de lucruri, să facem astfel încît activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou, să devină o forță mai puternică, să se transforme, dacă se poate spune așa, într-o adevărată forță motrice a înaintării întregului nostru popor pe calea socialismului și comunismului.

În întreaga activitate politico-educativă trebuie să pornim de la Programul ideologic al partidului, acționînd pentru realizarea în viață a tuturor prevederilor sale.

Este evident că la baza întregii activități ideologice, politico-educative trebuie să stea concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric, principiile socialismului științific. Să abordăm cu mai multă îndrăzneală problemele ideologice noi, care apar, dezvoltarea concepției revoluționare despre lume și viață. Să tragem concluziile necesare din practica socială, din întreaga noastră activitate și să elaborăm căile pentru înaintarea întregii noastre societăți.

Să studiem și să înțelegem temeinic contradicțiile care se manifestă în societatea socialistă și să acționăm în mod conștient pentru înlăturarea lor.

Să nu uităm nici un moment că procesul revoluționar nu s-a încheiat o dată cu instaurarea puterii democratice a clasei muncitoare sau cu făurirea socialismului, ci el continuă și va continua, reprezentînd garanția dezvoltării continue a socialismului și trecerii la făurirea comunismului.

Trebuie să pornim de la faptul că socialismul, ceea ce noi am înfăptuit în România, demonstrează cu putere superioritatea orînduirii care a lichidat pentru totdeauna clasele exploatare, asuprirea omului de către om. Să punem cu putere în evidență în întreaga noastră activitate aceste realizări și superioritatea orînduirii noastre, inclusiv pe baza a ceea ce s-a realizat în dezvoltarea socialistă pe plan mondial!

Să punem cu mai multă putere și forță în evidență justetea politicii generale a partidului nostru comunist, care și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea istorică, asigurînd înaintarea României pe calea făuririi noii societăți!

Să dezvoltăm puternic spiritul revoluționar în muncă, în gîndire, în toate domeniile, să acționăm cu hotărîre împotriva a tot ce este vechi și perimat, a ceea ce nu mai corespunde actualei etape și să promovăm cu îndrăzneală noul, ceea ce se afirmă ca o necesitate a dezvoltării societății, atît în ce privește forțele de producție, cit și în știință, în învățămînt, în cultură, în întreaga dezvoltare economico-socială!

Este necesar să acordăm mai multă atenție combaterii cu fermitate a concepțiilor retrograde, a misticismului. Să formăm la toți oamenii, la tineret o concepție științifică despre viață, corespunzător uriașelor cuceriri ale științei ale cunoașterii umane, care demonstrează justetea concepției materialist-dialectice și istorice despre lume, materialitatea lumii și dă o perspectivă minunată pentru noi și noi cunoașteri, pentru înaintarea omului spre un asemenea nivel de cultură și conștiință care să-l facă cu adevărat liber, dar și stăpîn, cu adevărat, pe destinele sale, să-i dea posibilitatea să acționeze în mod conștient pentru transformarea lumii, pentru realizarea unei lumi mai bune și mai drepte.

În acest sens trebuie înțeleasă activitatea de dezvoltare a conștiinței revoluționare, de formare a omului nou. Trebuie să promovăm mai hotărît principiile de etică și echitate socială, să combatem cu fermitate egoismul și individualismul, forme de înjosire a omului, și care, fără nici o îndoială, sînt o rămășiță a trecutului, a concepțiilor retrograde, înapoiate, dar demonstrează, încă o dată, rămînerea în urmă a activității politico-educative. În acest sens, este necesar să punem cu putere în evidență justetea politicii naționale a partidului nostru, să combatem cu tărie

orice concepție naționalistă, șovinistă, să educăm întregul popor în spiritul frăției, al solidarității, al hotărîrii de a acționa în deplină unitate, sub conducerea partidului, pentru înlăturarea obiectivelor de dezvoltare a patriei, de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Să dezvoltăm puternic educația patriotică, mîndria față de cuceririle revoluționare, să facem să crească răspunderea și hotărîrea de a face totul pentru a contribui la dezvoltarea continuă a patriei, la întărirea independenței și suveranității sale. Totodată, să dezvoltăm continuu spiritul de colaborare și solidaritate internațională, de prietenie cu popoarele țărilor socialiste, cu oamenii muncii de pretutindeni, cu toate forțele care se pronunță pentru pace, pentru progres, pentru independența și libertatea fiecărui popor!

În acest sens, este necesar să aducem unele îmbunătățiri învățămîntului de partid. Mă refer la școlile de partid, legat și de ceea ce am spus mai înainte privind pregătirea cadrelor noastre pentru a putea să și îndeplinească funcțiile de conducere în diferite domenii, dar și legat de necesitatea ridicării nivelului ideologic în general.

Trebuie să îmbunătățim activitatea noastră de propagandă, s-o legăm mai strîns de activitatea de producție și de întreaga desfășurare a vieții în fiecare unitate. Să îmbunătățim învățămîntul politic de masă, de ridicare a conștiinței socialiste. În mod deosebit doresc să atrag atenția asupra necesității perfecționării și așezării pe o bază mai bună a predării științelor sociale, care trebuie să asigure în întregul nostru învățămînt cunoașterea temeinică a politicii partidului, a problemelor construcției socialismului, dar și a tuturor problemelor dezvoltării economico-sociale.

În întreaga activitate politico-educativă va trebui să angajăm cu și mai multă putere uniunile noastre de creație din domeniul literaturii, muzicii, artei plastice. Ele trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, a politicii partidului nostru, la ridicarea nivelului general de cultură al maselor, al poporului. Presa, radioul și televiziunea, cinematografia, teatrul, în general toate mijloacele noastre de informare și de educație trebuie să și perfecționeze activitatea, să o axeze într-o măsură mai mare pe problemele generale ale dezvoltării patriei, ale activității politico-educative de ridicare a nivelului general de cultură al întregului popor.

Avem tot ce este necesar pentru a asigura îmbunătățirea întregii noastre activități. Dorim, încă o dată, să subliniez că principiile economice, cadrul organizațiv pe care îl avem corespund actualei noastre etape de dezvoltare. Avem deja o experiență îndelungată și, pentru noi, nu se pune astăzi problema de a aduce modificări structurale, ci de a asigura realizarea lor mai bună și de a lua măsuri pentru a perfecționa continuu activitatea. Pornim de la faptul că aceasta reprezintă o necesitate permanentă, de zi cu zi. Nu există nimic care a fost rezolvat o dată pentru totdeauna. Permanent să avem în vedere că trebuie să perfecționăm și să aducem îmbunătățiri întregii noastre activități, corespunzător noilor obiective, etapei de dezvoltare pe care o parcurgem în toate domeniile!

Stimați tovarăși,

Aș vrea să mă refer foarte pe scurt la cîteva probleme ale construcției socialismului în general. De ce consider necesar acest lucru? Pentru că tot ceea ce se întîmplă în diferite țări socialiste se cunoaște și în patria noastră și consider că trebuie să avem o înțelegere corespunzătoare a problemelor generale ale construcției socialismului.

Este bine cunoscut că, practică, în toate țările socialiste este la ordinea zilei, într-o formă sau alta, problema perfecționării activității și înlăturării unor lipsuri, unor greșeli, în vederea asigurării dezvoltării construcției socialiste. Desigur, sînt diferite feluri de abordare a acestor probleme într-o țară sau alta. După cum este bine cunoscut, noi am pornit întotdeauna și pornim de la concepția revoluționară că socialismul, ca de altfel orice orînduire, își are legile sale obiective și se perfecționează continuu, corespunzător stadiului de dezvoltare. Am pornit de la concepția revoluționară că socialismul se înlătură-

(Continuare în pag. a 4-a)

Expunerea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. a 3-a)

iește în mod diferit de la o țară la alta, într-o etapă sau alta a dezvoltării societății, că legile obiective și principiile socialismului științific se aplică diferențiat de fiecare partid la condițiile și realitățile concrete din țara respectivă. Ceea ce a fost valabil la un moment dat, într-o anumită etapă, devine perimat și trebuie înlocuit cu ceea ce corespunde noii etape a dezvoltării societății.

În acest sens, trebuie să subliniez că partidul nostru, îndeosebi după Congresul al IX-lea, a adoptat o serie de măsuri și a perfecționat activitatea de conducere, de planificare, de organizare, inclusiv dezvoltarea democrației socialiste, așa cum este bine cunoscut. De aceea, pentru noi acum nu se pun asemenea probleme.

În ce privește criticarea anumitor stări de lucruri negative din trecut sau din prezent, noi am considerat și considerăm că aceasta trebuie să fie făcută de pe poziții revoluționare, în vederea înlăturării a ceea ce este negativ și nu mai corespunde, dar punând cu putere în evidență tot ceea ce s-a realizat, ceea ce este bun, ceea ce a asigurat dezvoltarea socialismului și asigură mersul ferm înainte în construcția societății socialiste. Am dat și dăm o înaltă apreciere forțelor revoluționare, luptei maselor populare, rolului diferitelor personalități în diverse etape ale luptei revoluționare. De altfel, întreaga dezvoltare a societății, deci și a socialismului, nu se realizează în gol, ci pe baza a ceea ce s-a înfăptuit în decursul istoriei — și cu ceea ce a fost bun, și cu ceea ce a fost rău. În acest sens, am criticat și criticăm ferm orînduirea burghezo-moșierească, dar în același timp am prețuit și prețuim luptele îndelungate pentru progres social, care au asigurat formarea națiunii, a statului nostru național unitar. Prețuim tot ceea ce am realizat în anii construcției socialismului și cred să putem spune că, pe ansamblu, pe plan mondial, socialismul și-a demonstrat pe deplin superioritatea, că el reprezintă prezentul și viitorul întregii omeniri. Trebuie să punem cu putere în evidență această superioritate, în comparație cu oricare orînduire de până acum și, mai cu seamă, cu orînduirea burghezo-moșierească, cu orînduirea imperialistă.

Va trebui să aplicăm ferm principiile politicii noastre de întărire a colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, să acționăm pentru întărirea unității acestora, ca una din condițiile pentru construirea cu succes a socialismului din fiecare țară, pentru creșterea forței de atracție a socialismului în lume. Întărim relațiile cu țările în curs de dezvoltare, în lupta lor pentru progres, împotriva dominației și asupririi imperialiste și neocolonialiste. În același timp, să extindem relațiile și cu țările capitaliste dezvoltate pe baza principiilor coexistenței pașnice. Este necesar ca, întotdeauna, să punem la baza tuturor relațiilor noastre cu alte state principiile egalității, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor la dezvoltarea liberă, așa cum o dorește. În acest spirit doresc să subliniez necesitatea ca în relațiile de colaborare, în G.A.E.R., în Tratatul de la Varșovia, în diferite organisme și comisii mixte și, în general, în relațiile noastre internaționale, să se acționeze mai ferm, în spiritul pozițiilor partidului și țării noastre, să se prezinte mai militant întreaga noastră politică și activitate internă și internațională de construcție socialistă, de pace.

În ce privește problemele internaționale, pornind de la aprecierea că în viața mondială se mențin încă probleme grave și complexe, este necesar să acționăm cu toată hotărârea în direcția unirii tuturor forțelor pentru soluționarea lor, pentru dezarmare, și în primul rând pentru dezarmare nucleară, pentru înlăturarea armelor nucleare, pentru dezarmarea convențională, pentru reducerea cheltuielilor militare. Trebuie să menționăm că am constatat, cu multă satis-

facție, în relațiile internaționale — inclusiv cu prilejul vizitelor realizate în acest an — aprecierea înaltă de care se bucură politica României de pace, de colaborare, de dezvoltare economico-socială. Aceasta, însă, ne obligă să muncim mai bine și în problemele interne, și în problemele externe, ca să nu înșelăm așteptările poporului nostru și ale prietenilor noștri de peste hotare, pornind tocmai de la faptul că rezultatele în construcția socialistă și politica fiecărei țări socialiste sînt, de fapt, contribuția directă la cauza generală a progresului, a păcii, a unei lumi mai drepte și mai bune.

Trebuie să acordăm mai multă atenție, în continuare, problemelor situației economice mondiale, și îndeosebi țărilor în curs de dezvoltare, și să facem în așa fel încît, împreună cu celelalte țări socialiste, să acordăm un sprijin mai mare soluționării acestor probleme. Va trebui să intensificăm activitatea și să insistăm pentru soluționarea tuturor conflictelor și problemelor litigioase dintre state numai pe cale pașnică, prin tratative. Am în vedere, desigur, în primul rând, situația din Orientul Mijlociu, necesitatea de a se ajunge la organizarea în cel mai scurt timp a unei conferințe internaționale în problema aceasta.

În ce privește acordurile de la Geneva privind Afganistanul, consider că trebuie să salutăm încheierea acestor acorduri și trecerea la retragerea trupelor sovietice din Afganistan. De altfel, după cum este bine cunoscut, România a considerat o greșeală însăși intrarea trupelor sovietice în Afganistan și ne-am pronunțat întotdeauna pentru retragerea lor. Am discutat nu o dată aceste probleme cu tovarășii sovietici! Trebuie menționat că acordul care s-a realizat acum pune o serie de probleme deosebit de grele, pentru că Afganistanul trebuie să facă față unor situații care nu au existat acum 10 ani. Or, noi considerăm că soluționarea politică trebuie să asigure și dezvoltarea democratică, independentă a Afganistanului. Practic, condițiile de astăzi din Afganistan sînt incomparabil mai grele decît cele din momentul intrării trupelor sovietice. Este neapărat necesar, într-adevăr, să se pună capăt oricăror intervenții din afară, oricărui sprijin pentru forțele din opoziție din afară, să se respecte neabătut independența și dreptul poporului afgan pentru a-și soluționa problemele singur și a-și asigura dezvoltarea pe care o dorește. Țara noastră se pronunță pentru o dezvoltare progresistă, democratică pe calea socialistă a Afganistanului și, în acest spirit, vom întări colaborarea și solidaritatea cu Afganistanul.

Ne pronunțăm, de asemenea, pentru o soluție politică în Nicaragua. Salutăm procesul care are loc, prin care trebuie să se pună capăt oricăror intervenții a Statelor Unite ale Americii și să se asigure dezvoltarea independentă pe calea progresului a poporului Republicii Nicaragua.

De asemenea, sîntem pentru o soluție politică în Kampuchia. Am discutat cu tovarășii vietnamezi această problemă și am ajuns la concluzia comună că trebuie să se asigure reconcilierea națională, retragerea trupelor vietnameze din Kampuchia și ne-am pronunțat pentru înțelegerea oricărei intervenții străine în teritoriul Kampuchiei, pentru asigurarea dezvoltării democratice, independente, pe bază de neutralitate și nealiniere a Kampuchiei. Tovarășii vietnamezi au spus că dacă se ajunge la o soluție politică ei își vor retrage trupele mai devreme de 1990.

În acest spirit sîntem pentru soluționarea și a altor conflicte, care însă trebuie să pornească de la necesitatea respectării neabătute a dreptului popoarelor la independență, la dezvoltare liberă, de a exclude amestecul în treburile interne.

Din acestea se pot trage și unele concluzii mai generale. Inseși aceste conflicte au demonstrat și demonstrează, cu putere justetea tezei marxiste care se pronunță împotriva exportului de revoluție, cît și împotriva exportului de

contrarevoluție. În fond, prezența trupelor sovietice în Afganistan n-a ajutat Afganistanul pe calea socialismului, dimpotrivă, a stimulat dezvoltarea forțelor contrarevoluționare și s-a ajuns la situația de astăzi. În Kampuchia, prezența trupelor vietnameze, de asemenea, nu a ajutat, dimpotrivă, a adus daune și greutate — și, din păcate, nu numai în aceste țări — dar, în general, a adus daune prestigiului și principiilor socialismului. De asemenea, intervenția americană în Nicaragua. În alte țări, demonstrează că forțele contrarevoluționare nu pot să înăbușe lupta popoarelor pentru independență, că Nicaragua, ca și alte popoare, în ciuda superiorității forței de intervenție, își apără libertatea, calea spre o dezvoltare liberă și independentă.

Cred că în activitatea noastră ideologică, politică, trebuie să scoatem în evidență tocmai necesitatea de a se pune cu desăvîrșire capăt amestecului în treburile interne, intervenției militare și de a se respecta dreptul popoarelor de a-și hotărî dezvoltarea în mod independent. Doresc să menționez că aceasta nu înseamnă renunțarea la solidaritatea cu forțele progresiste, antiimperialiste. Dar solidaritatea nu înseamnă intervenție militară — și aceasta trebuie s-o spunem foarte clar. Noi am acordat și vom acorda și în continuare sprijin popoarelor care luptă pentru independență națională, care luptă pentru progres economic și social, pentru a-și asigura construcția societății pe care o doresc. Această rezistență o latură esențială a politicii noastre internaționale de solidaritate cu toate forțele antiimperialiste.

Ne pronunțăm ferm pentru a întări relațiile cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, cu partidele social-democrate, cu alte partide și forțe democratice și progresiste. Este necesar ca, în activitatea noastră internațională, și în propaganda noastră, să punem cu mai multă putere în evidență și în acest domeniu, justetea activității partidului nostru, necesitatea întăririi solidarității internaționale, inclusiv a consfătuirilor, a unor reuniuni internaționale sau regionale a partidelor comuniste, bazate pe principiile noi, de egalitate, care să excludă orice amestec în treburile altor partide.

În viața internațională au loc mari schimbări. Ca întotdeauna, în asemenea schimbări radicale în raportul de forțe, în dezvoltarea omenirii, apar tot felul de concepții, confuzii, inclusiv manifestări ale neîncrederii în forțele socialismului în dezvoltarea societății pe calea libertății sociale, pe calea independenței. Nu este ceva nou în istoria omenirii, nu numai în epoca revoluționară marxistă, ci în întreaga dezvoltare. Aceasta presupune, ca o necesitate să studiem și să analizăm temeinic marile transformări și schimbări și să tragem concluziile corespunzătoare. Să pornim însă întotdeauna de la principiile și concepția revoluționară despre lume, să privim cu încredere perspectiva luptelor pentru progres, pentru pace. Aceasta impune și o poziție militantă împotriva diferitelor concepții greșite. Trebuie să demascăm mai activ propaganda imperialistă, reacționară, întreaga activitate de umbră sau peneșire a realizărilor din țările socialiste, care pune în evidență unele lipsuri sau laturi negative, dar trece complet sub tăcere marile realizări din aceste țări. Să adoptăm o politică internațională principială în soluționarea tuturor problemelor în interesul popoarelor, pornind de la faptul că dezarmarea, problemele noii ordini economice, așezarea relațiilor pe o bază nouă, democratică, nu se pot realiza decît cu parti-

ciparea tuturor statelor lumii, fără deosebire de mărime și de orînduire socială.

Trebuie să avem în vedere că se manifestă o serie de abateri, teoretice și practice, atît de dreapta, cît și de stînga. Desigur, și unele, și altele, sînt la fel de periculoase, în general, extremismul de orice fel nu ajută la soluționarea justă a problemelor. Dar, după părerea mea, în momentul de față pericolul principal îl reprezintă abaterile de dreapta, care pot să aducă mari daune construcției socialiste, luptei pentru dezarmare, pentru pace, pentru progresul general al omenirii. De aici decurge și necesitatea ca, în activitatea noastră ideologică și politico-educativă, să adoptăm o poziție corespunzătoare, mai fermă. Tocmai în aceste împrejurări se impune o intensificare — nu numai pe plan național, dar și internațional — a luptei ideologice, pentru afirmarea cu putere a concepțiilor revoluționare despre lume, a principiilor socialismului științific, care se îmbogățesc și se vor îmbogăți continuu, atît cu practica socială, cu practica construcției socialiste, cît și cu concluziile noi ale cunoașterii și dezvoltării societății în general.

Este necesar să punem permanent, cu putere, în evidență, rolul important al clasei muncitoare, al tărânimii, rolul tot mai însemnat pe care îl are intelectualitatea în dezvoltarea generală a societății, dar și rolul maselor, al popoarelor.

Trebuie să subliniem permanent justetea tezei științifice privind rolul maselor, al popoarelor, ca adevărate făuritoare ale întregii dezvoltări, ale istoriei omenirii. În acest sens, vorbind de noua gîndire politică — care trebuie să se afirme — este necesar să subliniem cu putere principiile ce trebuie să stea la baza acestei gîndiri, schimbările radicale care trebuie să aibă loc în raporturile internaționale, în politica internațională și care să pornească întotdeauna de la înlăturarea cu desăvîrșire a oricărui amestec în treburile interne ale altor popoare, de la asigurarea progresului economic și social, a independenței și suveranității popoarelor. Numai pe baza unor principii clare — și consider că activitatea noastră ideologică și politică trebuie să acorde mult mai multă atenție acestor probleme — se poate spune că se va putea ajunge la o schimbare a gîndirii și practicii mondiale, la realizarea unei noi gîndiri, a unor noi practici în relațiile internaționale. Trebuie să privim cu încredere viitorul omenirii, legat de necesitatea înlăturării armelor nucleare și altor arme de distrugere în masă, de dezvoltare independentă, asigurarea păcii și progresului tuturor națiunilor lumii!

În acest spirit, consider că este necesar să analizăm și să adoptăm poziții mai ferme în activitatea noastră pe plan internațional.

Vorbind de toate acestea, aș dori să subliniez că nu trebuie să uităm nici un moment că apreciem totul după felul cum realizăm planul și programele de dezvoltare economico-socială, cum vom înfăptui Programul partidului. Toate aceste activități, perfecționarea care o avem în vedere, inclusiv activitatea noastră internațională, trebuie să aibă permanent în atenție înfăptuirea neabătută a programului de dezvoltare a patriei, de ridicare a gradului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a poporului. Numai așa partidul nostru își va îndeplini întotdeauna rolul și misiunea sa în societatea noastră socialistă, își va păstra caracterul revoluționar în toate împrejurările, va răspunde încrederii și așteptărilor întregului popor.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a aprobat în unanimitate Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului și a dat o înaltă apreciere conceptelor, orientărilor și indicațiilor de inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în acest magistral document, hotărînd să fie publicate ca teze ale viitoarei plenare a C.C. al P.C.R. și larg dezbătute în organele și organizațiile de partid, în presă, în întregul partid.